

การศึกษาการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยครู วิชาเอกอนุบาล

นางเกษลดา มานะจุติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-576-151-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016068

1994

A STUDY OF ORGANIZATION OF PROFESSIONAL EXPERIENCE
FOR TEACHERS' COLLEGE STUDENTS MAJORING IN
EARLY CHILDHOOD EDUCATION

Mrs.Ketlada Manajuti

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education
Graduate School
Chulalongkorn University
1989

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษา

วิทยาลัยครู วิชา เอกอนุบาล

โดย

นาง เกษลดา มานะจตุ

ภาควิชา

ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ปานตา ไช้เทียมวงศ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ คร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ นิรมล สวัสดิบุตร)

.....
(รองศาสตราจารย์ ปานตา ไช้เทียมวงศ์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทนสุข บุญสวัสดิ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมเพียงแผ่นเดียว

เกษลดา มานะชุตติ : การศึกษาการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยครู วิชาเอกอนุบาล (A STUDY OF ORGANIZATION OF PROFESSIONAL EXPERIENCE FOR TEACHERS' COLLEGE STUDENTS MAJORING IN EARLY CHILDHOOD EDUCATION)
อ.ที่ปรึกษา : รศ.ปานดา ใช้เทียมวงศ์, 222 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู สำหรับนักศึกษาวิทยาลัยครู วิชาเอกอนุบาล ในด้านการวางแผน การดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย : ผู้บริหารระดับกรรมการอำนวยการเป็นผู้วางแผนและกำหนดนโยบายในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ผู้บริหารระดับกรรมการดำเนินงาน เป็นผู้จัดอาจารย์นิเทศก์จัดกระบวนการนิเทศ และประเมินผล

ผู้บริหารและอาจารย์นิเทศก์ก็มีปัญหาด้านพาหนะในการออกนิเทศและความไม่คล่องตัวในการดำเนินงาน นักศึกษามีปัญหาด้านความเข้าใจที่สับสนเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูขึ้นตอนต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษา คือ 1. ภาควิชาอนุบาลควรมีอิสระในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู 2. ควรจัดตารางเวลาออกนิเทศของอาจารย์ให้ตรงกัน เพื่อความสะดวกในการจัดพาหนะ 3. วิทยาลัยครูควรหาวิธีการทำความเข้าใจกับนักศึกษาเกี่ยวกับขั้นตอนในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตลอดหลักสูตร

ภาควิชา ประถมศึกษา
สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต กณภัคต ภาชนะจตุ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Prom Jintenuel*

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมเพียงแผ่นเดียว

KETLADA MANAJUTI : A STUDY OF ORGANIZATION OF PROFESSIONAL EXPERIENCE FOR TEACHERS' COLLEGE STUDENTS MAJORING IN EARLY CHILDHOOD EDUCATION. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. PANTA CHAITIAMVONG, 222 PP.

The purpose of this research was to study the organization of professional experience for teachers' college students majoring in Early Childhood Education concerning the planning, the executing of the program, problems and suggestions.

Findings : College administrators were responsible for planning and policy making.

Professional experience committee was responsible for assigning supervisors, taking care of the whole process of the professional experience program and evaluation.

Problems of administrators and supervisors were inadequate means of transportation and bureaucratic red tape.

Unclear understanding of the professional experience process was the students' problem.

Suggestions of administrators supervisors and students were: 1) Early Childhood Education Departments should be allowed to have free hands in organizing the whole professional experience program, 2) to facilitate the transportation arrangement the supervisors' schedules should be the same, 3) teacher's colleges should find effective ways to inform the students of stages of the professional experience program throughout the curriculum.

ภาควิชา ประถมศึกษา
สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต ทัศนดา ภาหะอุฬ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา Panta Chaitiamvong

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยได้ด้วยความรู้ของ รองศาสตราจารย์ ปานดา ไข่เทียมวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาแนะนำให้ข้อคิด ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา

ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ นิรมล สวัสดิบุตร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชุนสุข บุญยสวัสดิ์ ในการเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และให้ข้อคิดเห็นให้คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจยิ่ง

ผู้มีส่วนสำคัญที่ทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จตามความคาดหมาย คือ คณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 6 ท่าน ที่กรุณาตรวจสอบและให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือ เพื่อนอาจารย์และนักศึกษา วิทยาลัยครู วิชาเอกอนุบาลที่กรุณาตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ของผู้วิจัย จึงขอกราบ ขอบพระคุณและขอบคุณทุกท่าน ไว้ในโอกาสนี้ด้วย

อนึ่ง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ให้ทุนอุดหนุนงานวิจัยนี้จำนวนหนึ่งพัน เจริญรอยบาทถ้วน

เกษลดา บานะจูดิ

สารบัญ

๒

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	13
ค่าจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	13
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	14
วิธีดำเนินการวิจัย	14
2 เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
ความหมายและความสำคัญของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ..	17
ความมุ่งหมายของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู	19
หลักการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู	23
วิธีการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู	26
ความเป็นมาของการจัดประสบการณ์วิชาชีพ สำหรับนักศึกษา	
วิทยาลัยครู วิชาเอกอนุบาล	38
การเตรียมครูอนุบาลของต่างประเทศ	49
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	51
3 วิธีดำเนินการวิจัย	59
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	59
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	61

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล	63
การวิเคราะห์ข้อมูล	64
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	67
5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	123
บรรณานุกรม	153
ภาคผนวก	162
ประวัติผู้เขียน	222

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนสหวิทยาลัยและวิทยาลัยครูที่เปิดสอนนักศึกษา วิชาเอกอนุบาล ตามหลักสูตรสภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2530	11
2	กำหนดเวลาการจัดประ สบการณัวิชาชีพครู หลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี	44
3	กำหนดเวลาการจัดประ สบการณัวิชาชีพครู หลักสูตรปริญญาตรี 2 ปี (หลังอนุปริญญา)	45
4	จำนวน ผู้บริหารและอาจารย์นิเทศก์ที่เป็นประชากร	60
5	จำนวนและ ร้อยละของนักศึกษาคูร วิชาเอกอนุบาลแยกตามระดับชั้นปี	61
6	จำนวนประชากรและตัวอย่างประชากรที่ให้อะมูลในการให้สัมภาษณ์ และตอบแบบสอบถาม	64
7	สภาพภาพของผู้บริหารระดับกรมการค้ำเนินงาน	68
8	สภาพภาพของอาจารย์นิเทศก์	69
9	สภาพภาพของนักศึกษาวิตถาลัยครู วิชาเอกอนุบาล	71
10	ร้อยละของผู้บริหารระดับกรมการค้ำเนินงานและอาจารย์นิเทศก์ ที่ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการจัดประ สบการณัวิชาชีพครูด้านการวางแผน	74
11	ร้อยละของผู้บริหารระดับกรมการค้ำเนินงานและอาจารย์นิเทศก์ ที่ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการค้ำเนินงาน ในชั้นการจัดทำปฏิทินและ การประชาสัมพันธ์	76
12	ร้อยละของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์การ จัดประ สบการณัวิชาชีพครู	78
13	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารระดับกรมการค้ำเนินงานที่ตอบแบบ สอบถาม เกี่ยวกับการจัดประ สบการณัวิชาชีพครูที่ค้ำเนินการไปแล้ว สำหรับนักศึกษาปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี และ 2 ปี (หลังอนุปริญญา)	79
14	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารระดับกรมการค้ำเนินงานที่ตอบแบบ สอบถาม เกี่ยวกับการจัดกรระบบการนิเทศ	81

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
15	ร้อยละของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู เต็ม เวลาชั้นศึกษาและสังเกต	83
16	ร้อยละของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู เต็ม เวลาชั้นมีมีส่วนร่วม	85
17	ร้อยละของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 ที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เต็ม เวลาชั้นทดลองสอน	87
18	ร้อยละของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู เต็ม เวลา ชั้นการฝึก เต็มรูป ..	89
19	ร้อยละของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูบาง เวลา นอกวิทยาลัย	91
20	ร้อยละของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูบาง เวลา ในวิทยาลัย	9๖
21	ร้อยละของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู เสริม	95
22	ร้อยละของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เต็ม เวลา บาง เวลา และประสบการณ์วิชาชีพครู เสริม	96
23	คำสัมภาษณ์ เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาของผู้บริหารระดับกรรมการอำนวยการในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู	98
24	คำสัมภาษณ์ เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาของผู้บริหารระดับกรรมการดำเนินงาน ในด้านการวางแผน	99
25	คำสัมภาษณ์ เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาของอาจารย์นิเทศก์ในด้านการวางแผน	100

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
26	คำขวัญนิม เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัญหาของ ผู้บริหารระดับกรรมการดำเนินงาน ในด้านการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ การจัดประสบการณ์วิชาชีพครู	101
27	คำขวัญนิม เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัญหาของ อาจารย์นิเทศก์ในด้านการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ การฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู	102
28	คำขวัญนิม เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัญหาของ นักศึกษา ในด้านการประชาสัมพันธ์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	103
29	คำขวัญนิม เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัญหาของ ผู้บริหารระดับกรรมการดำเนินงาน ในด้านการจัดกระบวนการนิเทศ ..	104
30	คำขวัญนิม เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัญหาของ อาจารย์นิเทศก์ ในด้านกระบวนการนิเทศ	105
31	คำขวัญนิม เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัญหาของ อาจารย์นิเทศก์ เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูเต็ม เวลา	106
32	คำขวัญนิม เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัญหาของ นักศึกษา เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็ม เวลา	107
33	คำขวัญนิม เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัญหาของ อาจารย์นิเทศก์ เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูบางเวลา ...	108
34	คำขวัญนิม เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัญหาของ นักศึกษา เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูบางเวลา	109
35	คำขวัญนิม เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัญหาของ อาจารย์นิเทศก์ในด้านการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูเสริม	110
36	คำขวัญนิม เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัญหาของ อาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับงานสนับสนุนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ..	111

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
37	คำขวัญฉบับ เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาของ นักศึกษาเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เสริม.....	112
38	คำขวัญฉบับ เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาของ อาจารย์นิเทศก์ในด้านการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิชาเอกอนุบาล	113
39	คำขวัญฉบับ เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาของ ผู้บริหารระดับกรรมการดำเนินงาน ในด้านการประเมินผลการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู วิชาเอกอนุบาล	114
40	คำขวัญฉบับ เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคะแนนของ นักศึกษาในด้านการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ..	115
41	จำนวนผู้บริหารระดับอำนวยการที่ให้ข้อมูล เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ วิชาชีพครูด้านการวางแผน, การดำเนินงานและการประเมินผล	116
42	คำขวัญฉบับ เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาของ ผู้บริหารระดับกรรมการอำนวยการในด้านการจัดประสบการณ์ วิชาชีพครู	118